

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС

Науково-методичний аналіз підручників для початкової школи

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»
Спеціальність А3 Початкова освіта
Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 26 серпня 2025 року.

Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Науково-методичний аналіз підручників для початкової школи
Викладач	К.пед.н.,доц. Максименко Н.Б.
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	nataliia.maksumenko@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Кожен вівторок, 15.00, С. Бандери,701
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є процес підготовки майбутніх учителів початкової школи до здійснення науково-методичного аналізу підручників для початкової школи (на прикладі підручників, що забезпечують навчання предметів мовно-літературної освітньої галузі). Методологічною основою дисципліни виступають: Державний стандарт початкової освіти, Концепція Нової української школи, Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту». Означений курс пов'язаний з такими навчальними дисциплінами: методика навчання української мови в початковій школі, сучасна українська мова з практикумом, педагогіка, дитяча література з методикою літературного читання, основи формування комунікативної компетентності молодшого школяра, психологія, педагогічні технології.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є: озброєння майбутніх учителів початкової школи знаннями про особливості науково-методичного аналізу підручників для початкової школи; формування в них умінь здійснювати означений аналіз в процесі суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників освітнього процесу ЗВО. <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є: <i>формування уявлень</i> у здобувачів освіти про підручник як засіб формування загальноосвітніх наукових знань, умінь і навичок учнів початкової школи НУШ; відповідність підручників сучасним методам та і організаційним формам навчання; наукові підходи до аналізу мотиваційної та розвивальної функцій підручників для молодших школярів у відповідності до вимог Державного стандарту початкової освіти; інноваційний потенціал підручників та їх можливості для реалізації новітніх технологій навчання. <i>Розвиток на цій основі умінь</i> здійснювати аналіз структурних складових підручника: тексту (основний, додатковий, пояснення); компонентів (ілюстративний матеріал, апарат організації засвоєння, апарат орієнтування); формування здатності вибирати підручник для навчання молодших школярів у відповідності до його якісних характеристик.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Загальні компетентності:</u> ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. <u>Фахові компетентності:</u> СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності. СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення	

та формування ціннісних орієнтацій

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення мовно-літературної галузі Державного стандарту початкової освіти.

Програмні результати навчання:

ПР-04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПР-6. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної).

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання

ПР-9. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10 год
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20 год.
самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Вибірковка дисципліна
5	013 Початкова освіта	3	

Тематика навчальної дисципліни

Тема заняття	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Науково-методичний аналіз підручника як засобу формування загальноосвітніх наукових знань, умінь і навичок учнів початкової школи НУШ. Відповідність підручників сучасним методам та і організаційним формам навчання. Спрямованість підручників на формування ключових компетентностей, визначених Державним стандартом початкової освіти.	2	4	10
Тема 2. Наукові підходи до аналізу мотиваційної та розвивальної функцій підручників для молодших школярів у відповідності до вимог Державного стандарту початкової освіти.	2	4	10
Тема 3. Художнє оформлення підручників у відповідності до вікових категорії здобувачів освіти.	2	2	10
Тема 4. Дослідження загальнодидактичних та частковометодичних принципів побудови підручників для початкової школи (на прикладі підручників для предметів мовно-літературної освітньої галузі).		2	10

Тема 5. Аналіз структурних складових підручника: тексту (основний, додатковий, пояснення); компонентів (ілюстративний матеріал, апарат організації засвоєння, апарат орієнтування).	2	4	10
Тема 6. Інноваційний потенціал підручників. Можливості підручників для реалізації новітніх технологій навчання.	2	4	10
ЗАГ.	10	20	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – залік. Оцінювання здійснюється на основі накопичувальної системи оцінювання знань за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 60 балів. Інд. завдання (РГР, Реферати) 20 балів Контроль самостійної роботи 20 балів
Вимоги до письмових робіт	Чіткість та правильність виконання, орфографічна грамотність, логіка побудови висловлювань
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 100 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх запланованих робіт
Підсумковий контроль	Залік
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи:</u> завдання відображенні в системі дистанційного навчання - http://www.d-learn.pnu.edu.ua <u>Академічна доброчесність:</u> очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначаються Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/. <u>Відвідування занять:</u> порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання), допуску до підсумкового контролю регулює «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf <u>Неформальна освіта:</u> Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf передбачає можливість зарахування неформальної освіти й отримання додаткових балів.	
8. Рекомендована література	
1.Богданець-Білоskalенко Н., Шумейко Ю. Особливості роботи за навчально-методичним комплектом до підручника «Українська мова та читання. 3 клас. Частина 2». Початкова школа. 2020. С. 26-29. 2.Вашуленко О. Методичні рекомендації щодо роботи за новим підручником «Українська	

- мова та читання. 3 клас. Частина 2». *Початкова школа*. 2020. №9. С.14-20.
- 3.Вашуленко М.С, Дубовик С.Г.Українська мова і читання : підруч.для 2 класу для закладів загальної середньої освіти(у 2-х частинах). Київ:Видавничий дім «Освіта», 2019.
- 4.Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р.
- Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] (у редакції від 26.02.2021)
<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
- 5.Закон України «Про освіту» (у редакції від 01.01.2021) –
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
- 6.Захарійчук М. Особливості роботи за навчально-методичним комплектом з української мови до підручника «Українська мова та читання. 3 клас » Частина 1. Початкова школа. 2020. № 9. С. 20-26.
- 7.Загальні вимоги до змісту та оформлення навчальних посібників та навчально - методичної літератури: методичні рекомендації для викладачів на основі чинних нормативних документів / [уклад. Л.О. Котлова]; Житомир, 2014. 56 с.
- 8..Кодлюк Я. Технологія аналізу підручника для початкової школи. *Початкова школа*. 2015. С. 8-10.
- 9.Наказ Міністерства освіти і науки України від 31.10.2018 № 1183 «Про затвердження Інструктивно-методичних матеріалів для проведення експертами експертиз електронних версій проектів підручників».
10. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред.Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2018. 160 с.
11. Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць / [ред. кол. ; голов. ред. – О. М. Топузов]. Київ: Педагогічна думка, 2019. Вип. 22. 328 с.
12. Проблеми сучасного підручника: зб. наук. праць / [ред. кол.; голов. ред. — О.М.Топузов]. Київ: Педагогічна думка, 2020. Вип. 24. 279 с.
- 13.Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» Наказ Мінекономіки № 2736 від 23.12.2020 р.
- 14.Стройнов А. Український підручник [Електронний ресурс] // UkrainianWather. – Режим доступу : <http://watcher.com.ua/?p=3295>
15. Сударик О. Особливості розвитку інтелекту учнів початкової школи засобами ігрових технологій. «Освітній альманах»: збірник студентських наукових праць. Львів, 2022. С. 221-224.
- 16.Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1-2, 3-4 класи. Київ: ТД «Освіта-Центр +», 2018. 240 с.

Викладач:

доцент кафедри початкової освіти
та освітніх інновацій

Наталія МАКСИМЕНКО